

Gemeenschapslandbouw groeit mee met milieubewustzijn

nieuws

De laatste tijd duiken heel wat kleinschalige initiatieven rond lokale voedselproductie op die de kloof tussen stad en platteland en tussen landbouwer en consument proberen te overbruggen. Stadslandbouw, boerenmarkten en voedselteams spelen in op het groeiend milieubewustzijn van consumenten en dragen bij aan maatschappelijke doelen als zorg voor de omgeving, ontspanning en educatie. Dankzij een focusrapport van het Departement Landbouw en Visserij krijgen we de sector goed in beeld. Vlaanderen telt inmiddels 168 voedselteams, 26 zelfpluk- en andere boerderijen die werken met oogstaandelen, 41 boerenmarkten (inclusief Brussel) en 68 'gewone' markten met een aanbod hoeveproducten. "Gemeenschapslandbouw is bezig aan een opmars en het ziet er niet naar uit dat deze positieve trend in de nabije toekomst zal keren", vermoeden de onderzoekers van de landbouwadministratie.

🕒 19 MEI 2015 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 APRIL 2020 15:21

Lees meer over:
diversificatie



De laatste tijd duiken heel wat kleinschalige initiatieven rond lokale voedselproductie op die de kloof tussen stad en platteland en tussen landbouwer en consument proberen te overbruggen. Stadslandbouw, boerenmarkten en voedselteams spelen in op het groeiend milieubewustzijn van consumenten en dragen bij aan maatschappelijke doelen als zorg voor de omgeving, ontspanning en educatie. Dankzij een focusrapport van het Departement Landbouw en Visserij krijgen we de sector goed in beeld. Vlaanderen telt inmiddels 168 voedselteams, 26 zelfpluk- en andere boerderijen die werken met oogstaandelen, 41 boerenmarkten (inclusief Brussel) en 68 'gewone' markten met een aanbod hoeveproducten. "Gemeenschapslandbouw is bezig aan een opmars en het ziet er niet naar uit dat deze positieve trend in de nabije toekomst zal keren", vermoeden de onderzoekers van de landbouwadministratie.

Community supported agriculture (CSA), voedselteams en boerenmarkten bevinden zich op het raakvlak van stad en platteland. Hun voedingsbodem is het groeiend milieu- en gezondheidsbewustzijn bij een steeds groter wordend segment van de samenleving. Dat besef doet consumenten zoeken naar voedingsmiddelen waarvan ze de oorsprong zo goed mogelijk kennen. Er is ook een groeiend bewustzijn bij de bevolking om bij de keuze van voedingsmiddelen rekening te houden met het aantal kilometers dat het voedsel aflegt tussen producent en consument.

Een landbouwer realiseert met deze vormen van rechtstreekse verkoop aan de consument een grotere toegevoegde waarde omdat tussenpersonen wegvallen, met bijgevolg ook een eerlijkere prijs voor de producent. De spreiding van de activiteiten op het landbouwbedrijf resulteert ook in meer bedrijfszekerheid. Ten slotte leidt het directe contact tussen boer en klant tot meer transparantie omdat de prijszetting en de herkomst van het voedsel bekend zijn bij de koper.

De eerste CSA-boerderij in ons land ging in 2007 van start: 'Het Open Veld' in Leuven. In 2009 volgden anderen en werd een CSA-netwerk opgericht. Dit netwerk wil de samenwerking optimaliseren en het concept verder uitwerken. Community Supported Agriculture (CSA) staat voor een wederzijdse relatie van ondersteuning en betrokkenheid tussen lokale landbouwers en burgers. Leden betalen de landbouwer een jaarlijks lidgeld om de productiekosten van de boerderij te kunnen dekken en ontvangen in ruil een wekelijks oogstaandeel gedurende het teeltseizoen, ofwel via zelfoogst ofwel via groentepakketten.

Het netwerk van Vlaamse CSA-bedrijven telt inmiddels 26 leden, voornamelijk in Vlaams-Brabant (8), Antwerpen (7) en West-Vlaanderen (6). Rond Leuven en Gent zijn er clusters van CSA-boerderijen. Een gemiddeld CSA-bedrijf was vorig jaar 1,61 hectare groot en telt 155 leden in volwassenen-equivalenten. De bedrijfsleider is vaak hoger opgeleid. Een oogstaandeel schommelt rond de 250 euro per volwassene per jaar. Het accent ligt vooral op seizoensgroenten en kleinfruit. In april 2014 richtte een netwerk van tien middenveldorganisaties het coöperatieve biogrondfonds 'De Landgenoten' op. Inmiddels is de eerste grondaankoop ten voordele van een CSA-boerderij in Destelbergen een feit en wordt er geld ingezameld voor het volgende project.

Een voedselteam is een groep van gezinnen uit eenzelfde buurt die samenwerken voor de rechtstreekse aankoop van producten van lokale landbouwers. Verspreid over heel Vlaanderen zijn er 168 teams actief, vooral in Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen (elk 48). Consumenten kiezen bewust voor de korte keten en een duurzamere landbouw, maar hun engagement ten opzichte van de producent is minder omvattend dan bij CSA's het geval is. Zo bepalen de leden van voedselteams minder de gevoerde bedrijfsstrategie en moeten ze zich minder op voorhand engageren om groentepakketten af te nemen. Vaak volstaat het om een pakket een week op voorhand te bestellen. Producten kunnen ook van diverse lokale producenten afkomstig zijn en het afhaalpunt is niet steeds de plaats van productie. Eén en ander maakt dat de instapdrempel voor leden van een voedselteam kleiner is dan voor CSA-leden.

Het aantal boerenmarkten, waar landbouwers hun eigen producten aan de man brengen, groeit. Alles samen tellen Vlaanderen en Brussel 41 boerenmarkten. De landbouwadministratie vergelijkt de hedendaagse boerenmarkten met de voedselvoorziening zoals het vroeger was: producten uit de omgeving van de stad worden direct door de producent aan de consument aangeboden op een markt. Naast de boerenmarkten zijn er ook nog 68 'gewone' markten waar een aantal landbouwers hun hoeveproducten te koop aanbieden.

Meer info: [Departement Landbouw & Visserij](#)

VILT vzw


Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact


M • info@vilt.be


Volg ons op:

 screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

 screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

 screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

 screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

 screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuwbsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra